

на законодавчому рівні, оскільки зараз над цим працює безліч вчених. Щодо варіанту надання статусу «суб'єкта» чи «об'єкта», то це буде залежати від рівня розвитку штучного інтелекту, адже, якщо буде необхідна участь людини, як суб'єкта, тоді варто відносити штучний інтелект до об'єкта цивільного права. А якщо робота пристрою не потребує жодного втручання людини, тоді можна відносити його до суб'єктів цивільного обороту. Однак, я впевнена, що законодавець прийме виклик сучасності, знайде компроміс між цими аргументами та створить місце у правовій системі для штучного інтелекту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карпенко В., Гіпотетичне майбутнє універсального штучного інтелекту. Філософія науки: традиції на інновації. 2011. №1 (3). С. 57-64.
2. Козлова О.В. Переваги експертних систем за традиційними системами штучного інтелекту. Системи озброєння і військова техніка. 2011. № 1 (25). С. 104–106.
3. Robotic Vision Systems, Inc. v. Cybo Systems, Inc., 17 F. Supp. 2d 151 (E.D.N.Y. 1998) №. 92. CM 5012. URL: <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp2/17/151/2488678/>
4. Каткова Т. Г. Закони про роботів: сучасний стан і перспективи розвитку. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: матеріали наук.-практичної конференції (Львів, 17 листопада 2017 року). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2017. С. 58-64. URL: <http://aphd.ua/publication-345/>.

Цапушел Ірина Миколаївна,

студентка 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Берназ-Лукавецька О.М.

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

Розвиток інформаційних технологій в Україні та в світі загалом, спонукає до поширення електронної торгівлі. Це зумовлює необхідність вдосконалення правового регулювання відносин, які виникають при використанні мережі Інтернет. Найбільш розповсюдженою є торговельна діяльність, яка здійснюється як юридичними, так і фізичними особами. Як наслідок, укладення договору купівлі-продажу за допомогою електронної мережі тягне за собою виникнення певних особливостей у даних правовідносинах.

Необхідно з'ясувати нормативно-правову базу, яка регулює данні специфічні відносини. Основоположним є Цивільний кодекс України, який встановлює основні засади укладання договору, процес його виконання та

наслідки при розірванні. Особливі норми містяться у Законах України «Про електронну комерцію» та «Про захист прав споживачів».

Насправді, чимало вчених приділяють увагу проблематиці даної теми, зокрема А.С. Михалєва, М.М. Кузьміна, О.І. Харитонов, В.М. Антонов та багато інших. Кожен із вищезазначених авторів виділяють основні та другорядні особливості, які виникають при укладенні даного договору.

Більшість правовиків сьогодення наполягають на тому, що основну складність даного типу договору є форма його укладення. Перш за все потрібно відзначити деяку, на мій погляд, надуманість дискусії про проблему форми даних договорів. Ч. 2 ст. 639 Цивільного кодексу України (далі- ЦК України) чітко дає зрозуміти, що якщо сторони домовилися укласти договір за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем, він вважається укладеним у письмовій формі [1, ст.639]. Проблематичність укладення договорів за допомогою мережі Інтернет полягає не в цьому.

Спосіб укладення договору з використанням мережі Інтернет породжує лише ряд технічних особливостей, але правове регулювання таких особливостей відбувається на основі загальних положень про зобов'язання [4, с.125].

Для визначення дійсної проблеми даних правовідносин, необхідно розглянути приклад договору роздрібної купівлі-продажу через мережу Інтернет. Уявимо, що продавець та покупець знаходяться на території України та укладення договору здійснюється відповідно до українського законодавства. На сайтах більшості інтернет-магазинів представлена інформація про найменування запропонованого товару, його вигляду, встановлена фіксована ціна, звернена до невизначеного кола осіб з пропозицією придбати цей товар. Тому, згідно ст.641 ЦК України у всіх зазначених випадках дана пропозиція може вважатися публічною офертою. [1, ст.641].

Покупець, який бажає придбати даний товар, заповнює спеціальну форму, в якій залишає свої координати, за якими планується отримати товар. Саме з цього моменту виникає основна перешкода до укладання договору. Чи можна вважати ці дії акцептом, що дозволяє говорити про укладення договору безпосередньо через мережу Інтернет? Чимало авторів вважають, що безумовно так, так як дії покупця підпадають під дію п.1, ст.642 ЦК України і можуть бути оцінені як мовчазний акцепт даного договору [1, ст.642].

На мою думку, такі дії неможливо розглядати як прийняття пропозиції з огляду на наступне. Розглядаючи інтернет-торгівлю як продаж товарів зразками, відповідно до ст.497 ЦК України, необхідно визначити яким чином продавець збирається доводити факт порушення своїх прав в разі неприйняття

покупцем товару. Для цього, як мінімум, потрібно точно визначити особистість того, хто уклав договір купівлі-продажу.

В даному випадку це зробити неможливо. На сьогоднішній день, Інтернет-технології дозволяють достовірно встановити дату і час надісланого повідомлення, проте не можуть засвідчити особу, яка відправила його.

З огляду на вищевикладене, можна зробити висновок, що договір купівлі-продажу не може вважатися укладеним, так як одна зі сторін невідома і не піддається встановленню. Виходячи з цього, заповнення покупцем електронного замовлення можна вважати лише пропозицією укласти договір купівлі-продажу даного товару, але ніяк не акцептом вже запропонованого договору.

Чимало проблем виникає під час встановлення якості та належності обумовленого товару. Відповідно до статті 675 Цивільного кодексу України товар, який продавець передає або зобов'язаний передати покупцеві, має відповідати вимогам щодо його якості в момент його передання покупцеві, якщо інший момент визначення відповідності товару цим вимогам не встановлено договором купівлі-продажу [1, ст.675]. Але практика показує, що досить часто під час придбання продукції в Інтернеті порушується вказана норма.

Законодавством передбачено два випадки повернення товару. Першим є випадок, коли товар внаслідок певних дефектів є товаром неналежної якості. Другим є повернення товару належної якості. Гарантії повернення придбаного товару безпосередньо передбачені законодавством, проте на практиці вони досить часто не використовуються, виходячи із необізнаності покупця [6].

Для того щоб укласти договір купівлі-продажу через мережу Інтернет та бути захищеним з боку держави, у разі порушення своїх законних прав та інтересів, покупцю необхідно звертати увагу на наступні особливості.

Так, продавець товарів під час своєї діяльності та у разі поширення комерційного електронного повідомлення зобов'язаний забезпечити прямий, простий, стабільний доступ інших учасників відносин у сфері електронної комерції до такої інформації:

- повне найменування юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи-підприємця;
- місцезнаходження юридичної особи або місце реєстрації та місце фактичного проживання фізичної особи-підприємця;
- адреса електронної пошти та/або адреса інтернет-магазину;
- ідентифікаційний код для юридичної особи або реєстраційний номер облікової картки платника податків для фізичної особи-підприємця, або серія та

номер паспорта для фізичної особи-підприємця, яка через свої релігійні переконання відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомила про це відповідний орган державної податкової служби і має відмітку в паспорті;

- відомості про ліцензію (серія, номер, строк дії та дата видачі), якщо господарська діяльність підлягає ліцензуванню;

- щодо включення податків у розрахунок вартості товару, роботи, послуги та у разі доставки товару – інформація про вартість доставки;

- інші відомості, що відповідно до законодавства підлягають оприлюдненню [4, с.986].

Ця інформація має бути надана в письмовому (зокрема, електронному) вигляді.

Аналізуючи все вищезазначене, необхідно зробити наступний висновок. Продаж товарів через мережу Інтернет- досить поширений вид правовідносин, який виникає на сьогоднішній день. Незважаючи на спроби законодавця врегулювати даний тип відносин, виникає чимала кількість проблемних питань під час реалізації договору купівлі-продажу. Насамперед, це зумовлено низьким рівнем правосвідомості продавця, який тим чи іншим чином намагається порушити права та інтереси іншої сторони- покупця. На мою думку, найраціональнішим способом вирішення цієї колізії є прийняття окремого нормативно-правового акту, який врегулював би особливості укладення даного виду договору. Зокрема, хто має право здійснювати підприємницьку діяльність в мережі Інтернет, перелік необхідних документів для зайняття цією діяльністю, а також гарантії прав споживачів. Оновлення цивільного законодавства зумовить вирішення багатьох невирішених питань, які виникають при реалізації даних правовідносин.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV в редакції від 16 жовтня 2020 року зі змінами і доповненнями. Відомості Верховної Ради України. 2003, №№ 40-44, ст.356.

2. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05. 1991 р. № 1023-XII в редакції від 16 жовтня 2020 року зі змінами і доповненнями. Відомості Верховної Ради України. 1991, № 1 ст.1.

3. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII в редакції від 19 квітня 2020 року зі змінами і доповненнями. Відомості Верховної Ради України -2015, № 45 ст.410.

4. Брагинський М.І. Договірне право. М.: Статут, 2002, 1049 с.

5. Дмитрик Н.А. Здійснення суб'єктивних цивільних прав з використанням мережі Інтернет. М.: Волтерс Клувер, 2006, 25 с.

6. Карпова В.В. Інтернет-торгівля: правові аспекти, К., 2016.